

Presbyopie

Presbyopie (dříve nazývána jako **stařecká vetchozrakost**) je oční vada, často se vyskytující u lidí vyššího věku. Jedná se o projev **degenerace materiálu oční čočky**.

Příznaky presbyopie

- Knihu, noviny, časopis nebo cokoliv na čtení drží člověk ve značné dálce, většinou v délce paže.
- V normální čtecí vzdálenosti vidí člověk písmo značně rozmazaně.
- **Bolest hlavy.**
- Při práci se presbyopie projeví i **únavou**.
- Vznik **astenopických potíží** (bolest a únava očí, zamlžené vidění).

Pokud jsme unaveni nebo v místě, kde je slabé osvětlení se tyto příznaky zhoršují. Poprvé se příznaky objeví přibližně kolem 40. a 45. roku. V 60 letech se často příznaky stabilizují a dále se nezhoršují. Můžeme tedy říci, že se nejedná přímo o oční vadu, ale spíše o přirozený důsledek stárnutí organismu.

Vznik vady

V mladém věku naše čočka snadno mění svůj tvar a je velice pružná. Díky pružnosti jsme schopni zaostřit na různé vzdálenosti, často i na velmi blízkou vzdálenost. Tomuto procesu říkáme akomodace). V průběhu našeho života dochází k tomu, že se v čočce usazují látky, které mají bílkovinné povahy. Kvůli těmto látkám se **pružnost čočky snižuje**.

Kvůli snižující se pružnosti je obtížnější zaostřit na bližší předměty. Ke snižování dochází mezi 40. a 45. rokem a graduje kolem 60. roku.

Průběh preosbypie u ostatních očních vad

U dalekozrakých lidí se presbyopie projeví dříve než u lidí krátkozrakých.

Korekce presbyopie

Na preosbypii **neexistuje žádný lék**, avšak existuje mnoho metod, jak tento stav zlepšit.

Druhy korekce

- brýle,
- čočky,
- refrakční chirurgie.

Korekci brýlemi

Brýle na čtení

Tyto brýle můžeme koupit bez předpisu a jsou k dostání i v drogeriích. Doporučuje se vybrat nejslabší pár brýlí, které nám umožní zobrazit písmena ku příkladu v novinách. Také je lepší si vyzkoušet více brýlí a vybrat ty, jejichž zvětšení nám umožňuje pohodlné čtení. Tyto typy brýlí se pohybuje v rozmezí od +1,00 dioptrií po +3,00 dioptrií.

Bifokální brýle

Bifokální brýle mají spolehlivý účinek u mnoha lidí. Ve spodní polovině čoček mají brýle půlměsíc, ve kterém je umístěna část určená pro čtení. Z toho vyplývá, že mezi jednotlivými vzdálenostmi je **viditelný přechod**.

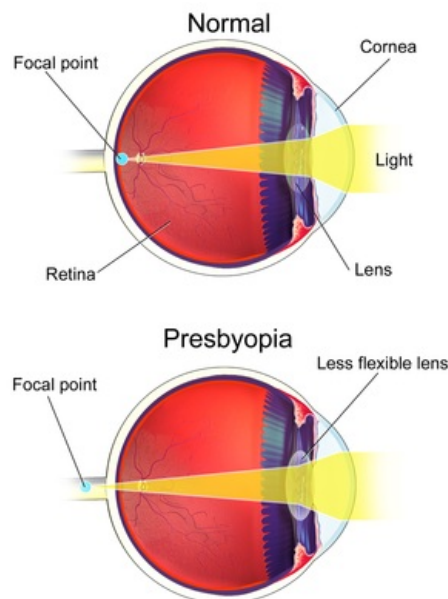
Trifokální brýle

Trifokální brýle mají dvě viditelné vodorovné čáry. Tyto čáry jsou umístěny v čočkách. Tento typ brýlí se od bifokálních brýlí liší v tom, že jsou určeny i pro vidění ve **střední vzdálenosti**. Jako příklad střední vzdálenosti můžeme uvést počítačovou obrazovku.

Korekce čočkami

Progresivní čočky

Tyto čočky se podobají bifokálním brýlím. Jednou z hlavních odlišností od bifokálních brýlí je, že mají **postupný přechod** mezi dvěma částmi. Bifokální brýle mají tento přechod striktně oddělen. Mezi hlavní výhody progresivních čoček je jejich komfort. Díky těmto čočkám nemusíme střídat více typů čoček nebo brýlí.

The lens ages and stiffens, bringing the focal point behind the retina and causing blurry vision

Presbyopie ve srovnání s normálním zrakem

Kontaktní čočky

Kontaktní čočky nám umožňují používání dvou druhů, tj. bifokálních a multifokálních čoček.

Refrakční chirurgie

V refrakční chirurgii máme několik chirurgických postupů. Z důvodu, že se zde mění tvar naší rohovky je samozřejmě na místě porada s lékařem o možných nežádoucích účincích. Refrakční chirurgie není reverzibilní postup. Před rozhodnutím podstoupení operace se doporučuje nejdříve vyzkoušet čočky nebo brýle.

Mezi chirurgické postupy můžeme uvést:

- **Konduktivní keratoplastika** – zde se využívají radiové vlny, které mohou změnit tvar čočky **bez chirurgické operace**. Zárok se odehrává přibližně pouhých 5 minut.
- **LASIK** (tzn. *Laser-Assisted in situ Keratomileusis*) – tento zákrok je využíván pro **korekci viditelnosti** pacienta. Během zákroku dojde k přetvoření rohovky takovým způsobem, že přilétávající světlo se správně zachytí na sítnici. Zotavení po operaci je často rychlejší a je o něco méně bolestivé než při jiné operaci rohovky.
- **Implantace nitroočních čoček** – dochází k odstranění čočky, která se **nahradí čočkou syntetickou**.
- **Laserová subepiteliální keratektomie**.
- **Fotorefraktivní keratektomie** – poslední dvě metody jsou podobné. Fotorefraktivní keratektomie se však liší od předchozího chirurgického postupu tím, že chirurg zcela odstraní epitel a k úpravě rohovky použije laser. Epitel poté není nahrazen a přirozeně naroste. Později odpovídá rohovce nového tvaru.

Odkazy

Související články

- Krátkozrakost
- Dalekozrakost
- Vady zraku
- Refrakční vady

Externí odkazy

- Oční vady a onemocnění. Vetchozrakost (presbyopie) - špatné vidění na čtení [online]. [cit. 2019-02-07]. <<https://www.neovize.cz/jake-jsou-ocni-vady-a-onemocneni/vetchozrakost-presbyopie-spatne-videni-na-cteni/>>.
- Pan Optika zbystří váš zrak. Presbyopie – Stařecká vetchozrakost [online]. [cit. 2019-02-07]. <<http://pan-optika.cz/ocni-vady-a-nemoci/presbyopie-starecka-vetchozrakost/>>.
- Péče o zrak a zdravé oči. Co je presbyopie?. [online]. [cit. 2019-02-07]. <<https://coopervision.cz/pece-o-zrak-a-zdrave-oci/co-je-presbyopie>>.
- Rehabilitace.info Magazín o zdraví. Vetchozrakost (presbyopie) – příznaky, příčiny a léčba. [online]. [cit. 2019-02-07]. <<https://www.rehabilitace.info/zdravotni/vetchozrakost-presbyopie-priznaky-priciny-a-lecba/>>.

Zdroje

- NEOVIZE, S.R.O., et al. *Oční vady a onemocnění : Vetchozrakost (presbyopie) - špatné vidění na čtení* [online]. NeoVize oční klinika, ©2008-2017. Poslední revize 2015, [cit. 2019-02-07]. <<https://www.neovize.cz/jake-jsou-ocni-vady-a-onemocneni/vetchozrakost-presbyopie-spatne-videni-na-cteni/>>.
- KOPÁČ, DIS., Aleš. *Pan Optika zbystří váš zrak : Presbyopie – Stařecká vetchozrakost* [online]. Oční optika Pan Optika, ©2007. Poslední revize 2007, [cit. 2019-02-07]. <<http://pan-optika.cz/ocni-vady-a-nemoci/presbyopie-starecka-vetchozrakost/>>.
- COOPERVISION,, et al. *Péče o zrak a zdravé oči : Co je presbyopie?* [online]. CooperVision, ©2019. Poslední revize 2019, [cit. 2019-02-07]. <<https://coopervision.cz/pece-o-zrak-a-zdrave-oci/co-je-presbyopie>>.
- REHABILITACE.INFO,, et al. *Rehabilitace.info Magazín o zdraví : Vetchozrakost (presbyopie) – příznaky, příčiny a léčba* [online]. REHABILITACE.INFO, ©2019. Poslední revize 2019, [cit. 2019-02-07]. <<https://www.rehabilitace.info/zdravotni/vetchozrakost-presbyopie-priznaky-priciny-a-lecba/>>.